

Tekst 2.a

Charlotte Weitze: Biller

Teksten Biller er fra novellesamlingen Skifting, 1996.

Charlotte Weitze (f. 1974), dansk forfatter.

Denne tekst findes også på cd-rommen.

¹ Sidste hus på ruten: Bakkesen.

Karl Osvald Zhakarias Bakkesen, doktor scient in Coleoptera ¹, har han underskrevet sig på papirerne. Skriften er gnidret og næsten ulæselig. Katrine kører langsomt og spejder efter nr. 43.

⁵ Her i skumringen lyser de nydelige villaer op. De er hvidmalede og våde. Friske lamper skinner på de regnglatte trappesten. Familierne derinde i husene spiser aftensmad nu. Deres biler sover på fortovskanten. En kat løber over vejen og forsvinder ind i en hæk – i vintermørke er alle katte sorte.

To små piger i spejderuniform går hjem ad havestien til en oplyst villa omringet ¹⁰ af hække, som er fint klippede, så de ligner dyr. Der er sat små elektriske julelys op, så den udskårne hane og løve får gnistrende øjne.

Katrine ser på sit ur – halv syv. Hun har en halv time til at vaske Bakkesen, gøre lidt rent og varme maden fra kommunen.

Hun har overtaget Susannes rute i dag.

¹⁵ Ingen har set Susanne siden i går.

Det ligner ikke Susanne, tænker Katrine.

Susanne kommer altid til tiden, er aldrig syg, handler i helsekost. Hun har frisk humør, klare øjne og langt, lyst hår. Susanne ved hvordan tiden udnyttes bedst muligt og vakler aldrig, når hun skal vaske de gamle mænd.

²⁰ De gamle er glade for hende, hun lever for dem.

Men Katrine har kolde hænder og flakkende øjne.

Nå. Bare en halv time så har hun fri. Hun er snart hjemme hos sin kæreste Nikolaj og hunden.

Bakkesens hus hviler i mørke. Vilter og af en anden verden. Træerne er groet ind i ²⁵ hinanden, og de er halvt gået ud. De tørre grene knækker let. Intet er tæmmet de sidste fyrré år.

Villavejens hvide tandrække har et hul her.

Katrine standser motoren og stiger ud. Er der overhovedet nogen hjemme?

Huset er groet til af vildvin, og stænglernes kvælende klamren har fået husmu- ³⁰ ren til at krakelere. Vinduesruderne er klistret til af våde, brune blade. Men hun ser et lille forsigtigt lys blive tændt derinde.

Foran havelågen står en postkasse. Igennem vintermørkets tågede ånde lyser dens skingrende røde farve op. Den er blank af regn.

”Karl Osvald Zakarias Bakkesen, scient in Coleoptera”.

³⁵ Sådan står der på postkassen – den er god nok, det må være her.

Katrine går op ad den lille havesti og bestiger dørtrappen. Dens gråskimlede overflade er forvitret og nær ved at smuldre.

¹ doktor scient in Coleoptera: billeforsker

Katrine træder varsomt, men med en dump lyd og hvirvel af støv falder de nederste trin fra hinanden. Hun vakler, og hendes fod lander i en forkert stilling.

40 – Av for den da.
 Hun stiller sig på det øverste trin og lader sin skygge skjule trappen.
 Katrine banker på. Det bider i hendes fod, mens hun øver sig på hjemmehjælpersmilet.

Hun orker det ikke. Hun orker ikke at systematisere endnu en verden af maddi-
 45 kebefængte madrester, fedtede dørkarme, brødristerne fyldt med sorte krummer, gamle henkogte frugter. Orker ikke at jage sorte edderkopper på flugt, dykke ned og komme op igen blandt århundreders fugtige, gulnede aviser. Orker ikke at samle resterne af et liv, så det skinner.

Hun banker på døren igen, og nu lyder der trin. Så åbner døren langsomt. En
 50 duft af mad, en duft af juleaften, minder hende om, at hun er sulten.

Bakkesen tænder lys i entreen. Han smiler så kindernes barkhud er nær ved at revne. Hans briller er meget stærke og trykker øjnene ind i deres huler. Hovedet sidder lidt skævt som på en dromedar. En rød butterfly holder det på plads. Han er draperet i lyseblå badekåbe.

55 Bakkesens hænder drypper af vand. Han betragter hende.
 Katrine har glemt at tage sit tyggegummi ud, hun sluger det hurtigt.
 Hun må sige noget, tavsheden er lang.
 – Velkommen, siger Bakkesen så, – kom ind.
 I entreen hænger jakker lag på lag. Yderst en grøn dynejakke magen til hendes
 60 egen – glemt hun ikke den ude i bilen?
 – Har her alligevel været en hjemmehjælper i dag? spørger hun. Alt ser ud til at være i skønneste orden. Maden er færdig.
 – Det kan man sige, det kan man sige.

Bakkesen smiler et hvalsmil – ligesom hendes kæreste Nicolaj. Automatisk
 65 smiler hun sit kamæleon-smil tilbage.

Bakkesen går foran ind i stuen. Det eneste lys kommer fra to store kandelabre på bordet. Det ene er næsten brændt ned. Det andet er højt men flakker uroligt.

Gulvet er blankpoleret, og her er intet andet end et dækket bord med stole omkring. Rummets lugt af hengemt kælder blander sig med duften af mad.

70 Mad, ville Nicolaj ikke have maden parat derhjemme, tænker Katrine – han ville stege en and. Han er meget god til at lave mad. Det er dejligt at have en kæreste, som kan lave mad.

En steg damper på bordet, rødvinen er skænket.
 – Det er hjemmehjælperen.

75 Bakkesen retter armen ud og peger på maden.
 Så må Susanne altså have været her i dag, jeg må have taget fejl.
 Katrine overvejer at trække sig tilbage, men Bakkesen trækker en stol ud og med stive men galante bevægelser, byder han hende at sætte sig ned.

Katrine bladrer i hovedet igennem sin lærebog for at finde en diagnose til Bak-
 80 kesen; senil dement måske?

Hun har en halv time, og det sociale samvær er vigtigt – siger Susanne.
 Fra etagen ovenover spiller en gammel knasende plade. Det er Nicolajs yndlingsopera: ”Den flyvende Hollænder”.

Bakkesen krøller sin overlæbe og traver ud af stuen. Katrine skotter til uret.
85 Hun må ikke komme for sent hjem til Nicolaj. Han får fugtige flagrende hænder og oversvømmede øjne. Med rystende hænder vil han famle sig vej til hendes liv og sige:

– Katrine, du er mit livs blomst.

Hun må ikke komme for sent hjem til Nicolaj.

90 Bakkesen kommer tilbage med en stor kniv. Han svinger den frem og tilbage. Katrine niver krampagtigt sig selv i låret – bare der ikke sker en ulykke.

Men Bakkesen lægger kniven på kanten af bordet. Bladet skinner i lyset fra kandelabrene.

Bakkesen tager servietten fra hendes tallerken. Folder den langsomt ud. Med
95 sine barkede hænder forsøger han at være nænsom. Han løfter op i hendes hår, og prøver at binde servietten om hendes hals.

Katrine værger for sig og slår ud efter ham. Katteagtigt.

Susanne måtte jeg godt røre, smiler Bakkesen.

– Jamen sådan er jeg ikke.

100 – Susanne, den dejligste skabning på to ben. Bakkesen sætter sig godt til rette. Hans ansigt er tæt på Katrines. Han lugter af rovdyr. Hun ser en gnist i hans øje.

Bakkesen fortæller:

– Susanne kom ind ad døren. Hun kom ind i sin hvide kittel. Hvide kitler er smukke. Hun var så rund og blød, og det hvide stof kunne man kigge igennem.

105 Tit, tit. Hvis jeg var i dårligt humør – og så er jeg ikke venlig – gjorde hun mig altid glad, sagde de rigtige ting, så jeg ikke ... Ritch.

Katrine gisper, da han tager kniven og fører den til sin egen strube. Men det bliver kun til et stort hvidt snit i luften.

– Uden Susanne var det ikke sikkert, jeg havde lyst til at leve. Dette hus er sort,
110 veninde. Sort. Når vi har spist, skal du op og se min samling.

Katrine tør slet ikke spørge, hvad der er i den samling.

Bakkesen stønner og pruster. Han ser lidt på stegen. Skubber så sin tallerken væk og tager hele fadet over på sin plads.

Han dufter til den, kysser den og smiler. Så kigger han på Katrine:

115 – Varm, Bakkesen blinker med det ene øje, men det er uden liv. Pupillen er hvid.

Så går djævelen i ham. Han flår i kødet med sine tænder, slikker, smasker. River lunser af.

Katrine lukker øjnene for synet. Men af en eller anden grund kan hun ikke tænke
120 på andet end Nicolaj. Han har det samme hvide i sit øje, når han er sort og træt.

– Du er den eneste der betyder noget. Forlad mig aldrig, siger han.

Katrine ved det godt, for han minder hende om det, hver gang han stryger hende over håret. Så kan hun se det hvide ar lyse ved hans håndled. Det har form som et K.

125 Hun er ikke forelsket i ham længere, men da hun endelig fik ordene over sine læber, lagde det hvide slør sig i hans øjne og Nicolaj forsvandt ud på badeværelset, hvor hun senere fandt ham.

I håndleddet forsøgte han at ridse hendes navn med en kniv.
Blodet dryppede ned i badekarret.

130 Næste dag kunne hun ikke andet end at kysse ham igen.

Bakkesen er færdig nu – Katrine åbner sine øjne igen.

– Hvad er det De gør, Bakkesen? Jeg vil gerne hjælpe Dem med Deres problem, jeg har nummeret til én, som kan tage en snak med Dem.

Bakkesen kigger væk. Vejrer. Piller i dugen.

135 – Du er den eneste, som kan hjælpe. I minder om hinanden – Susanne og dig.

Bakkesen nynn timer. Men ikke ret længe. Så stirrer han Katrine ind i øjnene:

– Helt derinde, Bakkesen peger på Katrines pande, er I den samme, rare flittige hjemmehjælper. Men du er lidt oprørsk i dag. Har du din kvindelige tid?

Katrine bliver endnu mere oprørt, fordi det er sandt.

140 Bakkesen rager stegen hen til hendes tallerken, og skærer en ordentlig luns af med sin kniv. Den er rød indeni, og saften løber ud på fadet. Han flytter stykket over på Katrines tallerken. Kødets dirrer et øjeblik i luften, inden det lander.

Katrine ville slå slåen for døren, så Nicolaj kunne stå derude. Det regnede den aften, træerne stod nøgne og kolde – der var ikke et øje derude. Han hamrede på
145 døren hele natten, og hun kunne ikke andet end at lukke ham ind.

Næste morgen var han taget af sted på arbejde, inden hun vågnede. Da hun trådte ud af sengen, opdagede hun, at gulvet var dækket af fotografier af hende selv. Små og store, nye og gamle. Alt hvad han havde kunnet finde.

Katrine skærer små kødstykker ud, som hun sluger hurtigt.

150 – Kan du lide Susanne? spørger Bakkesen.

Ja, hun er da sød, svarer Katrine. Hun tygger og tygger på det sidste kødstykke.

Der er et hår i stegen. Hun snor det og snor det omkring sin tunge, prøver at sluge det, men må til sidst trække det ud af munden. Det er langt og lyst.

Um. Kødets og bordets glæder.

155 Bakkesen laver trutmund.

Katrine piller i det nu næsten nedbrændte lys. Stearinen er smertende varm, men den bliver hurtigt kold, og smyger sig som en kokon om hendes finger.

Hun stirrer ind i flammen. Imens tænker hun, at hun og Nicolaj vel skal elske i aften, som han kalder det.

160 Det starter altid med de kysser hinanden. Hun kysser og kysser, for ikke at se ham i øjnene.

Hun prøver at sluge Nicolaj for at trylle ham væk. Så han kan forsvinde helt ned i hendes mave-tarmsystem, og hun kan være alene i sin hjerne. Hendes helt egen private hjerne.

165 Men Nicolaj bliver så glad når de elsker. Hans bløde øjne bagefter er det hele værd.

Katrine tørrer sig om munden.

– Tak for mad, Doktor Bakkesen, hun rejser sig for at gå. Men han har sat sig på hendes nederdel. Hun falder ned på stolen igen.

170 Bakkesen peger på hende:
 – Susanne ville gå. Hun ville ikke hjælpe mig længere. Hun var ikke villig, og jeg blev rigtig væmmelig vred. Nu er hun min egen min egen. Altid, altid.
 – Men ved De hvor Susanne er nu? Der er ingen, som kan finde hende.
 – Kom med ovenpå, hjemmehjælper.

175 Katrine kan ingenting gøre. Han niver hende i armen, dybt, og tager hende med op ad trappen. Det knaser under hendes sko – der ligger noget sort på trappen. Bakkesen åbner en dør. Der lugter bittert i værelset.
 Der er en rumsteren derinde i det mørke rum. Bakkesen tænder en lampe. Ser på hende og siger:
 180 – Du skal se min samling.
 Overalt står der glaskrukker fyldt med sorte ting. De bevæger sig. Det er biller.
 – Samvittigheden, siger Bakkesen, og rækker hende et af glassene.
 – Den kravler, kryber og snager. Dit hoved er fyldt med biller. Sorte og store. Jeg forærer altid mine gæster et glas. Kom, tag glasset med hjem. Sæt det ved din
 185 seng. Den som du deler med din kæreste – hvis han ikke allerede har sat et der. Du kan høre dem hele tiden, ikke sandt, selv når der er mørkt i rummet.
 Katrine holder krampagtigt fast i glasset, det føles koldt mod hendes bryst. Hun må hjem til Nicolaj nu. Hvad er det hun har gjort?
 Bakkesen slukker lyset. Han åbner døren til badeværelset. Det lugter. Katrine
 190 har ikke lyst til at røre ved noget.
 – Se nede i badekarret, siger Bakkesen.
 Katrine ser usikkert på ham, og kaster så lynhurtigt et blik derned. En sko sejler rundt i det plumrede vand som en lille båd.
 – De er jo sindssyg, skriger Katrine, – jeg vil væk.
 195 – Du skal blive her altid, hvisler Bakkesen, – jeg har brug for dig. Jeg har brug for én, som hjælper mig.
 – Jeg vil ikke.
 Katrine forsøger at løbe ud ad badeværelsesdøren, men Bakkesen har låst den. Bakkesen knuger sine skjoldede hænder fast omkring sin hals. Han bliver hurtigt
 200 hvid i hovedet og piber:
 – Ønsker du at se mig dø lige for dine øjne?
 Hun lukker øjnene. Nej, det ønsker hun ikke. Hun har aldrig set nogen dø før. Men der er ingen vej udenom nu, hvis hun skal undslippe.
 Ja, Bakkesen, gør, hvad De vil.

205 Katrine klemmer øjnene hårdt i, og synker og synker da Bakkesens krop rammer klinkegulvet og der bliver meget stille.
 Katrine åbner ikke sine øjne helt, kun så der lige er en sprække, som hun kan kigge ud ad. Hun fumler rundt i Bakkesens bukselommer, for at finde nøglen til badeværelsesdøren. Der ligger også en konvolut, som hun tager med.

210 Først på vej ned ad trappen til entreen tør hun åbne øjnene.
 Katrine tager den grønne dynejakke med, som hænger i entreen. Hun roder med hoveddørens lås, men får den op, springer over den ødelagte dørtrappe og ud i vintermørket.
 Hun flygter ud i bilen, med brevet i hånden. Katrine tænder lyset i bilen, og
 215 giver sig til at læse.

“Til Susanne” står der på konvolutten.

*I døden stivner du
balsameres
og jeg tager hatten af
220 og kysser dig
men farer stadig vild,
i søgen efter den lund
hvor dine sjældne urter gror.*

*Du åbnede dine blade,
225 foldede dig ud
åndede til solen
Men når dine tankers skygger
kastede sig over dig
gemte du dig i græsset.*

230 Katrine sukker, og ved hvad hun må hjem og sige til Nicolaj.

Noget rumsterer i stilheden, og Katrine kommer i tanke om, at hun stadig sidder med bille-glasset, som Bakkelsen gav hende.

Hun åbner bildøren, og ryster billerne ud af glasset og ned i en rist. Med nogle plump-lyde kan hun høre dem ramme vandoverfladen.

235 Katrine smækker hurtigt bildøren i og kører bort.

Det er blevet sent. Lysene er slukkede i alle de hvide villaer. Kun hos Bakkelsen er der stadig lys.